

# Uluslararası Öğrencilerin Akademik ve Sosyal Hayata Uyum Sorunlarının İncelenmesi: Çorum İli Örneği

## Examining the Problems of International Students' Adaptation to Academic and Social Life: The Case of Çorum Province

Gökhan Boduroğlu\* 

<sup>1</sup>Hitit Üniversitesi, Sungurlu Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmetler Bölümü, Çorum Türkiye

**Özet:** Bu çalışma, Çorum ilinde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal hayata uyum süreçlerinde karşılaştıkları sorunları incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim deseni kullanılarak gerçekleştirilmiş ve 23 uluslararası öğrenciyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada, katılımcılardan elde edilen görüşme kayıtları, yazıya dökülerek içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, uluslararası öğrencilerin üniversite tercihlerinde maliyet uygunluğu, İngilizce dilinde eğitim olanakları ve erken kabul süreçlerinin etkili olduğunu göstermektedir. Ancak, dil bariyerleri, kültürel farklılıklar, ekonomik zorluklar ve bürokratik işlemler gibi sorunlar, öğrencilerin uyum süreçlerini olumsuz yönde etkilemiştir. Katılımcılar, sosyal dışlanma ve ayrımcılık gibi deneyimlerin sosyal uyum sürecini zorlaştırdığını ifade etmişlerdir. Ayrıca, aile desteği, arkadaş çevresi ve üniversite destek birimlerinden alınan rehberlik hizmetlerinin, bireylerin karşılaştıkları zorlukları aşmalarında önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Sonuçlar, uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal uyumlarını desteklemek için üniversitelerin dil eğitimi ve kültürel uyum programlarını güçlendirmesi, ekonomik destek mekanizmalarını artırması ve sosyal-kültürel etkinliklere öncelik vermesi gerektiği ortaya konulmaktadır. Ayrıca, bürokratik süreçlerin basitleştirilmesi ve kapsayıcı politikaların uygulanması, öğrencilerin uyum sürecini kolaylaştıracaktır. Araştırma, uluslararası öğrencilere yönelik politika ve uygulamaların geliştirilmesine rehberlik edecek önemli bulgular sunmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Yükseköğretim, Uluslararası öğrenciler, Akademik uyum, Sosyal uyum

**Abstract:** This study aims to examine the problems encountered by international students studying in Çorum in the process of adaptation to academic and social life. The research was conducted using a phenomenological design, one of the qualitative research methods, and semi-structured interviews were conducted with 23 international students. In the research, the interview records obtained from the participants were transcribed and evaluated by content analysis method. The findings show that cost-effectiveness, English-language education opportunities and early admission processes are effective in international students' university preferences. However, problems such as language barriers, cultural differences, economic difficulties and bureaucratic procedures have negatively affected students' adaptation processes. Participants stated that experiences such as social exclusion and discrimination made the social adaptation process difficult. In addition, it was observed that family support, counselling services received from friends and university support units played an important role in helping individuals overcome the difficulties they encountered. The results suggest that universities should strengthen language training and cultural integration programmes, increase economic support mechanisms and prioritise social-cultural activities to support the academic and social integration of international students. Furthermore, simplifying bureaucratic processes and implementing inclusive policies will facilitate the integration process of students. The research provides important findings to guide the development of policies and practices for international students.

**Keywords:** Higher education, International students, Academic adaptation, Social adaptation

## 1. Giriş

Küreselleşmenin etkisiyle bilgi, kültür, teknoloji ve insan kaynaklarının daha hızlı bir şekilde hareket ettiği, uluslararasılaşmanın arttığı yeni bir dünya düzeni oluşmuştur. Son otuz yılda, yükseköğretimde uluslararasılaşmanın en belirgin işaretleri, öğrenciler, akademis-

yenler ve programlar arasındaki hareketliliğin artması olmuştur. Bu süreçte, yükseköğrenimin uluslararası bir nitelik kazanması hem bireyler hem de toplumlar için önemli avantajlar sağlamaktadır. Uluslararasılaşma anlayışı, iş birliğinden rekabete doğru bir dönüşüm geçirirken, artık bir endüstri, gelir kaynağı ve küresel ya

\* İletişim Yazarı / Corresponding author.  
✉ gokhanboduroglu@hitit.edu.tr

Geliş Tarihi / Received Date: 24.12.2024  
Revizyon Talebi Tarihi / Revision Request Date: 22.01.2025  
Son Revizyonun Geliş Tarihi / Last Revised Version Received Date: 02.03.2025  
Revizyon Sonrası Kabul Tarihi / Accepted After Revision Date: 09.03.2025



da bölgesel itibar kazanmak için önemli bir araç olarak şekillenmiştir (de Wit & Deca, 2020:3). Yüksek öğrenim alanındaki küresel eğilimler, yeni öğrencileri çekmek için yoğun bir mücadeleye giren yeni rakipler ortaya çıkarırken, eğitim kurumları rekabetçi avantajlarını korumaya çalışmaktadır (Cubillo vd., 2006:101). Bu kapsamda yükseköğretim kurumları sınır ötesi etkileşimler ve iş birlikleri yoluyla daha geniş bir uluslararası öğrenci perspektifine sahip olmak için çabalamaktadır (Jones & de Wit, 2012:36). UNESCO İstatistik Enstitüsü verilerine göre son yirmi yılda küresel olarak uluslararası hareketli öğrenci sayısı yaklaşık üç kat artmıştır (UNESCO, 2024). 2001 yılında 2,1 milyon uluslararası öğrenci sayısı 2023 yılında 6,8 milyona ulaşmış durumdadır. YÖK (2024) İstatistiklerine göre Türk üniversitelerinde okuyan uluslararası öğrenci sayısı ise 2001 yılında yaklaşık 17,6 bin iken 2023 yılında 244 bine yükselmiştir. Türkiye'deki uluslararası öğrenci sayısındaki bu artış, ABD ve Birleşik Krallık gibi ülkelerdeki artış oranlarını geride bırakmıştır. Yirmi yıllık süreç içerisinde ABD'de uluslararası öğrenci sayısı 1,7 kat, İngiltere'de ise 2,5 kat artarken, Türkiye'deki artış oranı tam olarak 10 kat olmuştur. Türk yükseköğretim sisteminde uluslararasılaşma ve uluslararası öğrenciler konusu Onuncu Kalkınma Planı ile ülkemizin öncelikleri arasına girmiştir. Bugün Türkiye'de 200 ülkeden gelen 336 binden fazla uluslararası öğrenci, 218 kamu ve özel yükseköğretim kurumunda eğitim görmektedir (YÖK, 2024). Kalkınma Planı Hedefleri kapsamında 2014 yılından itibaren Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından hayata geçirilen program ve projelerle uluslararası öğrenci sayıları önemli derecede artmıştır. Bunun yanı sıra göçmen, mülteci ve sığınmacı sayısındaki artış üniversitelerdeki yabancı öğrenci sayısının artmasında da etkili olmuştur. Savaş nedeniyle Suriyeli mültecilerin uzun süreli Türkiye'ye yerleşmeleriyle hükümetin, Suriyeli öğrencilerin Türk yükseköğrenimine erişimlerini artırabilmek için yapılan hem akademik hem de mali reformlarla "yükseköğrenimin zorunlu uluslararasılaşması" söz konusu olmuştur (Ergin vd., 2019:9). YÖK İstatistiklerine göre; Türkiye'de eğitim gören uluslararası öğrencilerin %18'i Suriye, %12'si Azerbaycan, %8,8'si Türkmenistan, %8,5'i İran, %3,9'u Irak, %3,5'i Kazakistan, 3,2'si Mısır, %27'si Afganistan ve %2,6'sı Somali uyruklu gençlerden oluşmaktadır (YÖK, 2024). Yükseköğretim için Türkiye'yi tercih eden öğrencilerin uyrukları uluslararası öğrenci hareketliliğinde kültürel, tarihsel ve dilsel bağların etkili olduğunu göstermektedir (Koçak, 2020:175; Topal & Tauscher, 2020:317; YÖK, 2024). Bu bağlamda, bir ülkenin eğitim sisteminin yalnızca akademik başarılarla ya da ekonomik kriterlerle tercih edilmediği, aynı zamanda uluslararası öğrencilere sunduğu sosyal ve kültürel olanaklarla da değerlendirildiği söylenebilir (Özoğlu vd., 2015:227). Öğrencilerin tercihlerini

belirleyen bu faktörlerin iyi analiz edilmesi, uluslararası öğrenci hareketliliği stratejilerinin başarılı olması açısından önemli bir başlangıç noktasıdır. Çünkü bu stratejilerin başarıya ulaşması, üniversitelerin hem akademik hem de ekonomik hedeflerine ulaşmalarında kritik bir rol oynamaktadır. Bir diğer ifadeyle uluslararası öğrenci hareketliliğinin başarısı, üniversitelerin küresel olarak kabul görmüş yüksek akademik standartlarla nitelendirilmesi, küresel ölçekte tanınırlığını ve rekabet gücünü artırması dolayısıyla da mali sürdürülebilirliğini sağlaması açısından önem taşımaktadır (Amendola & Restaino, 2016:527).

Uluslararası öğrenci hareketliliğinin hem beşeri sermaye hem de ekonomik açıdan önemli fırsatlar sunduğu kabul edilmektedir (Özer, 2012:10). İlk olarak farklı ülkelerden gelen öğrencilerin hatta akademisyenlerin, eğitim ve araştırma süreçlerine zengin bir kültürel ve entelektüel çeşitlilik kattığı kabul edilmektedir. Bu çeşitlilik, öğretim yöntemlerinin ve araştırma perspektiflerinin gelişimine olanak tanırken, uluslararası iş birliklerinin geliştirilmesine ve inovasyon sürecine katkı sağlayabilmektedir (Murphy-Lejune, 2008:14; Siekierski vd., 2018). Ayrıca uluslararası öğrenciler, farklı kültürel perspektifleri beraberlerinde getirerek öğrenme ortamını daha zengin ve dinamik hale getirmektedir (Kahlanen vd., 2019: 4). Bu çeşitlilik hem akademik hem de sosyal açıdan daha kapsamlı bir deneyim sunarak yenilikçi fikirlerin ve iş birliklerinin doğmasına zemin hazırlarken, kültürlerarası sosyal iletişimlerini geliştirebilmektedir (Deardorff, 2006:242). Bu çerçevede birçok çalışma (Altınay vd., 2024; Sobkowiak, 2019, Gita, 2018; Snoubar, 2015:27) uluslararası deneyimin öğrencilerin kişisel gelişimi, özellikle de kültürlerarası anlayış ve yabancı dil yeterliliği üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca hareketlilik programlarının, öğrencilerin uluslararası düzeyde yetkin olmalarına ve iş gereksinimlerine iyi hazırlanmalarına katkı sağladığı dolayısıyla öğrencilerin mezuniyetten sonra ilk işlerini bulmalarına ve kariyer planlarına faydalı olduğu da kabul edilmektedir (Amendola & Restaino, 2016:27). Uluslararası eğitimden faydalanan öğrencilerin çoğunluğu, kişisel yetkinliklerini artırarak başarılı bir kariyer inşa etme şansını yakalayabilmektedir (Singh & Jack, 2018:609). Bu çerçevede uluslararası öğrenci hareketliliğinin, geleneksel eğitim amaçlarının ötesinde geçerek öğrencilerin yaşam olanaklarını dönüştürmeye yönelik farklı isteklerini yansıttığı da kabul edilmektedir (Tran, 2015:2). İkinci olarak uluslararası öğrenciler hem yükseköğretim kurumları hem de ev sahipliği yapan ülkelere sağladıkları finansal faydalar açısından son derece önemli kabul edilmektedir. Uluslararası öğrenciler, özellikle gelişmiş ülkelerdeki üniversitelerin ana gelir kaynaklarından biri haline gelmişlerdir. Uluslararası

öğrenciler için yükseköğretim ücretleri genellikle o ülkenin vatandaşı olan öğrencilere kıyasla daha yüksektir ve bu durum hem üniversitelerin hem de ülke ekonomisini doğrudan ve dolaylı olarak etkilemektedir (Baklas-hova & Kazakov, 2016:1823). Örneğin, NAFSA (Uluslararası Eğitimciler Derneği) verilerine göre 2022-2023 akademik yılında ABD'deki kolej ve üniversitelerde öğrenim gören bir milyondan fazla öğrenci, ABD ekonomisine 40 milyar dolardan fazla katkı sağlamıştır (NAFSA, 2024). Bununla birlikte eğitim hedeflerini farklı bir ülkede sürdürmek için ülkelerini terk eden uluslararası öğrenciler, yeni bir kültüre uyum sağlamada ve öğrenmede zorluklarla karşılaşabilmektedirler. Uluslararası öğrenciler, toplumsal norm ve kurallara uyum sağlamak ve toplumun beklentilerine karşılık vermek açısından önemli bir süreçten geçmektedir (Snoubar, 2015:27). Bu süreçte yaşanan uyum güçlüğü uluslararası öğrencilerin akademik başarısı ve refah düzeylerinde üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmektedir (Oduwaye vd., 2023). Uluslararası öğrenci hareketliliği sayısındaki hızlı artışla birlikte öğrencilerin ev sahibi ülkelerde yaşadıkları sorunlar da araştırmacıların ilgi noktası olmaya başlamıştır. Araştırmalar, uluslararası öğrencilerin yeni çevrelerinde yalnız olduklarını; çünkü tanıdık arkadaşları ve sosyal ağları olmadığını, farklı kültüre maruz kaldıklarını ve dilin dilsel ve kültürel nüansları tarafından zorlandıklarını göstermektedir (Banjong, 2015: 137; Gautam vd., 2016:503; Sawir, 2005:578; Snoubar, 2015:26). Bununla birlikte çalışmalar ister akademik ister sosyal uyumla ilgili olsun, uluslararası öğrencilerin yerli öğrencilerle uyum sağlamada zorluk çektiklerini, uluslararası öğrencilerin sosyal ya da akademik uyum sorunlarının genellikle dil temelli eğilimde olduklarını göstermektedir (Al Jumaily, 2019:39-40; Andrade, 2006; Gebhard, 2012:185; Shih & Brown, 2000). Ayrıca yaşam maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle yaşanan ekonomik zorluklar uluslararası öğrencilerin günlük yaşamlarını, akademik başarılarını, sosyal uyumlarını ve psikolojik durumlarını olumsuz etkileyebilmektedir (Snoubar, 2015:30-31). Bu nedenle uluslararası öğrenciler yüksek yaşam maliyetleri nedeniyle eğitim planlarını ertelemekte veya daha ekonomik yaşam sürdürebilecekleri bütçe dostu alternatif ülkeleri tercih etmektedir (Molavi, 2023). Bu kapsamda uluslararası eğitimdeki hareketliliğin, sosyal eşitsizliği üretmenin yeni bir aracı olarak tanımlandığı da görülmektedir (Tran, 2015:3). Genel olarak uluslararası öğrencilerin hareketliliği üzerine yapılan araştırmaların sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin dil, akademik, sosyal, kültürel ve ekonomik birçok zorlukla karşılaştığını ortaya koymaktadır (Bulut vd., 2020; Ennin & Manariyo, 2023; Geçkil vd., 2017; Radmard, 2017; Topal & Tauscher, 2020; Türel, 2021; Yardımcıoğlu vd., 2017).

## 2. Yöntem

### 2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Çorum ilinde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal hayata uyum süreçlerinde karşılaştıkları sorunları incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, araştırmanın temel sorusu “Çorum ilinde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin, akademik ve sosyal hayata uyum sürecinde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

### 2.2. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim (fenomenolojik) deseni ile gerçekleştirilmiştir. Olgubilim deseni, bireylerin belirli bir olgu veya kavram hakkındaki yaşanmış deneyimlerini anlamaya ve bu deneyimlerin ortak anlamlarını ortaya koymaya odaklanır (Creswell, 2014:281-302; Yıldırım & Şimşek, 2013:45). Bu sayede, uluslararası öğrencilerin uyum süreçlerinde karşılaştığı sorunlara ilişkin derinlemesine bir anlayış geliştirilebilmiş, bu deneyimlerden hareketle çözüm önerileri sunulabilmiştir.

### 2.3. Veri Toplama ve Çalışma Grubu

Araştırmanın amaçları doğrultusunda literatür taraması yapılmış ve sosyoloji ve psikoloji alanlarından uzman görüşleri alınarak yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu, öğrencilerin akademik ve sosyal uyum süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar, bu sorunlarla başa çıkma yöntemleri ve sosyal destek ihtiyaçlarına yönelik sorulardan oluşmaktadır. Görüşme formunun oluşturulması ve uygulanması için gerekli etik izinler Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (05.06.2024 tarih ve 2024-13 karar numaralı) alınmıştır. Araştırma grubunun belirlenmesinde, Çorum ilinde öğrenim gören uluslararası öğrenciler temel ölçüt olarak alınmıştır. Araştırma kapsamında Çorum ilinde üniversite eğitimi görmekte olan uluslararası öğrencilerin özellikle Afrika, Asya ve Ortadoğu ülkelerinden yer alması araştırma için sınırlılık oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında katılımcıların farklı fakülte ve bölümlerde eğitim görmesi nedeniyle dağınık bir yapıya sahip olması ve mevcut katılımcılar aracılığıyla araştırma sorularına en iyi şekilde yanıt verebilecek uygun ve erişilebilir bir katılımcı grubu oluşturmak amacıyla kartopu örnekleme yöntemi kullanılarak toplamda 23 uluslararası öğrenci ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelere başlamadan önce katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış, gönüllülük esasına dayalı katılım sağlanmış ve kişisel bilgilerinin gizliliği korunmuştur. ►**Tablo 1**'de katılımcılara ilişkin katılımcı kodu, yaş, cinsiyet, uyruk

ve Türkiye’de bulunma süresi gibi bilgiler tablo halinde sunulmuştur.

**Tablo 1.** Katılımcılara ait bilgiler

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Ülke	Türkiye’de Bulunma Süresi
Katılımcı 1	Kadın	33	Suriye	8 Yıl
Katılımcı 2	Erkek	27	Gambiya	3 Yıl
Katılımcı 3	Erkek	29	Gambiya	4 yıl
Katılımcı 4	Erkek	26	Gambiya	5 yıl
Katılımcı 5	Erkek	27	Moritanya	4 yıl
Katılımcı 6	Kadın	24	Gambiya	3 yıl
Katılımcı 7	Erkek	27	Azerbaycan	3 Yıl
Katılımcı 8	Kadın	24	Etiyopya	4 yıl
Katılımcı 9	Erkek	21	Gambiya	2 yıl
Katılımcı 10	Erkek	21	Gambiya	4 Yıl
Katılımcı 11	Kadın	22	Pakistan	3 Yıl
Katılımcı 12	Erkek	25	Cibuti	6 Yıl
Katılımcı 13	Erkek	25	Gambiya	3 yıl
Katılımcı 14	Erkek	21	Sudan	3 yıl
Katılımcı 15	Kadın	24	Irak	9 yıl
Katılımcı 16	Kadın	20	Endonezya	2 yıl
Katılımcı 17	Erkek	20	Nijerya	2 yıl
Katılımcı 18	Erkek	22	Kenya	2 yıl
Katılımcı 19	Erkek	19	Nijerya	2 yıl
Katılımcı 20	Kadın	23	Somali	3 yıl
Katılımcı 21	Erkek	26	Orta Afrika Cumhuriyeti	4 yıl
Katılımcı 22	Erkek	22	Afganistan	2 yıl
Katılımcı 23	Erkek	21	Yemen	2 yıl

► **Tablo 1**, araştırmaya katılan 23 uluslararası öğrencinin demografik özelliklerini içermektedir. Katılımcılar cinsiyet, yaş, uyruk ve Türkiye’de bulunma süreleri bakımından çeşitlilik göstermektedir. Katılımcıların yaş aralığı 19 ile 33 arasında değişmekte olup, katılımcıların 7’si kadın 16’sı erkektir. Katılımcılar Afrika, Asya ve Ortadoğu ülke uyruklarından oluşmakta olup, Türkiye’de bulunma süreleri 2 yıl ile 9 yıl arasında değişmektedir.

#### 2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilerek toplanmıştır. Katılımcılar ile gerçekleşen görüşmelerden elde edilen toplam 18 saatlik görüşme kayıtları yazıya dökülerek içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. İçerik analizi, nitel verileri sistematik bir şekilde inceleyerek temalar ve örüntüler oluşturmayı, veriler arasındaki ilişkileri açıklamayı ve elde edilen bilgileri okuyucunun anlayabileceği şekilde yorumlamayı amaçlayan bir yöntemdir (Yıldırım & Şimşek, 2023: 259). Bu nedenle uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal uyum süreçlerinde karşılaştıkları sorunlarının daha iyi anlaşılması

için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veri analizi süreci üç temel aşamada gerçekleştirilmiştir:

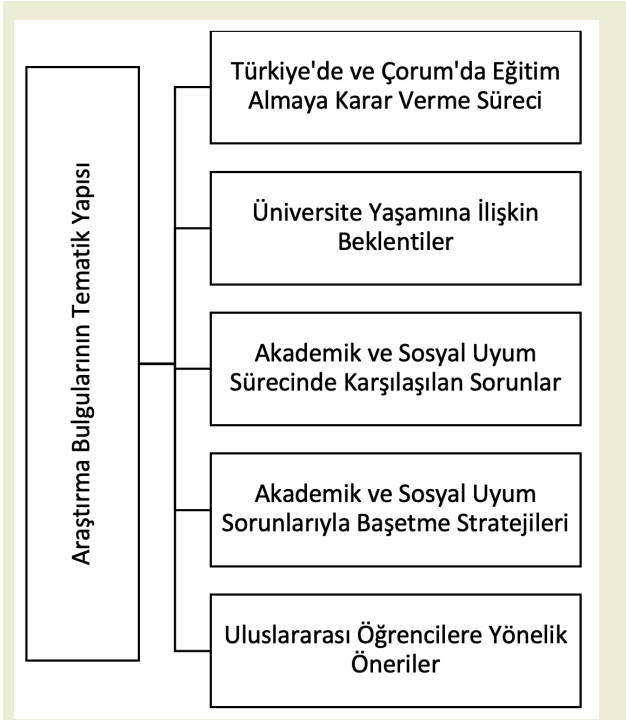
- İlk aşama olan kodların kategorize edilmesi ve temaların oluşturulması sürecinde, katılımcılardan elde edilen görüşme kayıtları yazıya dökülmüş ve tekrar tekrar detaylı okumalar yapılarak anlamlı veri kategorileri belirlenmiştir. Açık kodlama yöntemi kullanılarak katılımcı ifadelerinden doğrudan alınan kodlar oluşturulmuştur. Verilerden elde edilen kodlar, benzerlik ve ilişkililik ilkesiyle birleştirilerek temaları oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında elde edilen veriler “Türkiye’de ve Çorum ilinde eğitim almaya karar karar verme süreci” “üniversite yaşamına dair beklentiler”, “akademik ve sosyal uyum sürecinde karşılaşılan sorunlar”, “akademik ve sosyal uyum sorunlarıyla başetme stratejileri” ve “uluslararası öğrencilere yönelik öneriler” olmak üzere beş ana tema altında ele alınmıştır. Bu temalar, öğrencilerin akademik ve sosyal uyum süreçlerinde yaşadığı deneyimlerin bütüncül bir şekilde değerlendirilmesine olanak sağlamıştır. Örneğin, ikamet işlemlerinin uzun sürmesi ve bürokratik engellerin yaşanması “Akademik ve Sosyal Uyum Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar” teması altında toplanırken, öğrencileri ve farklı kültürleri bir araya getiren çeşitli organizasyonlar düzenlenmesi önerisi “Uluslararası Öğrencilere Yönelik Öneriler” teması altında ele alınmıştır.
- İkinci aşamada, güvenilirliğin sağlanması için çalışmalar yapılmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla iki farklı araştırmacı tarafından gerçekleştirilen kodlama belgeleri arasında tutarlılık Maxqda programı kullanılarak incelenmiştir. Kodlayıcılar arası uzlaşma analizi incelendiğinde kod varlığında ilişkili olan kodlama oranı %80 olarak hesaplanmıştır.
- Üçüncü aşamada, araştırma kapsamında elde edilen veriler, belirlenen temalar doğrultusunda dikkatlice kodlanmış ve analiz edilmiştir. Kodlama süreci tamamlandıktan sonra, her tema detaylı bir şekilde yorumlanmıştır. Bu analiz süreci, elde edilen bulguların sistematik bir çerçevede değerlendirilmesine ve araştırmanın amacına uygun olarak anlamlandırılmasına olanak sağlamıştır.

### 3. Bulgular

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular “Türkiye’de ve Çorum ilinde eğitim almaya karar karar verme süreci” “üniversite yaşamına dair beklentiler”, “akademik



ve sosyal uyum sürecinde karşılaşılan sorunlar”, “akademik ve sosyal uyum sorunlarıyla başatme stratejileri” ve “uluslararası öğrencilere yönelik öneriler” olmak üzere beş ana tema altında ele alınmıştır (►Şekil 1).



Şekil 1. Araştırma Bulgularının Tematik Yapısı

### 3.1. Türkiye’de ve Çorum’da Eğitim Görmek İçin Karar Süreci

Türkiye’de eğitim sürecine ilişkin karar verme sürecinde uluslararası öğrencilerin üzerinde çevrelerindeki kişilerin tavsiyelerinin belirleyici bir rol oynadığı görülmektedir. Özellikle, daha önce Türkiye’de eğitim almış arkadaşlar veya aile üyelerinden alınan olumlu geri bildirimler, uluslararası öğrencilerin belirsizliklerini azaltarak Türkiye’de üniversite eğitimi alma kararlarını pekiştirmiştir. Bu tavsiyeler, uluslararası öğrencilerin eğitim alacakları şehri ve üniversiteyi seçmelerinde önemli bir etken olmuştur. Bu duruma ilişkin katılımcıların yaşadıkları ve aktardıkları deneyimler şu ifadelerle dile getirilmiştir:

“Burada üniversite eğitimi almaya karar verme sürecimde arkadaşlarımla tavsiyeleri önemli bir rol oynadı. Daha önce Türkiye’de eğitim almış bir arkadaşlarımla bu süreçte dair olumlu deneyimlerini dinleme fırsatım oldu. Arkadaşımla, tavsiyesi benim için oldukça önemliydi, çünkü farklı bir ülkede eğitim almanın getirdiği belirsizlikleri azaltmama yardımcı oldu” (Katılımcı 2).

“Türkiye’de üniversiteyi okuma fikrim oluş-

tuktan sonra burada üniversite eğitimi alan bir arkadaşım önerdi, sonrasında bir danışmanlık şirketi ile yürüttük” (Katılımcı 6).

“Kardeşim Çorum’da eğitim gördüğü için ondan çok fazla bilgi aldım. Kardeşim, Çorum’un genel olarak güzel bir yer olduğunu belirtti ve şehirdeki üniversitenin ve insanların oldukça iyi olduğunu anlattığı için gelmeye karar verdim” (Katılımcı 17).

“Bu üniversiteyi bana tavsiye eden bir arkadaşım vardı. Onun bana anlattıklarından sonra burada okumaya karar verdim” (Katılımcı 18).

Uluslararası öğrencilerin Türkiye’de, özellikle Çorum’da eğitim almayı tercih etmelerinde maliyet faktörlerinin belirleyici olduğu görülmektedir. Uygun öğrenim ücretleri ve şehirdeki yaşam maliyetlerinin bütçelerine uygun olması, uluslararası öğrencilerin üniversite seçiminde önemli bir etken olarak öne çıkmaktadır. Eğitim ücretlerinin karşılanabilir olması, öğrenciler için bu süreçte önemli bir kriter olmuş, hatta bazıları için karar sürecini hızlandırmıştır. Bunun yanı sıra, İngilizce dilinde sunulan dersler gibi diğer akademik faktörler de tercihlerde rol oynamıştır. Bu duruma ilişkin katılımcıların yaşadıkları ve aktardıkları deneyimler şu ifadelerle dile getirilmiştir:

“Şehirde eğitim ücretinin karşılanabilir olması ve şehrin bütçeme uygunluğu nedeniyle tercih ettim; bu tercihim yaparken maliyetler benim için önemli bir kriterdi “ (Katılımcı 11).

“Uygun öğrenim ücretlerinin yanı sıra, okumak istediğim derslerin İngilizce olarak sunulması gibi faktörler, Türkiye’de özellikle Çorum’da eğitim almayı tercih etmemde önemli bir rol oynadı” (Katılımcı 3).

“2020 yılında öğrenim ücretlerinin uygun olması, Hitit Üniversitesi’ne başvuruda bulundum. Masrafların, kayıt ücretlerinin karşılanabilir olması karar sürecimi hızlandırdı ve eğitim fırsatlarını değerlendirmeme olanak tanıdı” (Katılımcı 4).

“Karşılanabilir üniversite ücreti ve uygun yaşam maliyetleri bu üniversiteyi tercih etmemde önemli bir rol oynadı” (Katılımcı 21).

Uluslararası öğrencilerin üniversite tercih sürecinde, başvurularını yaptıkları okullardan aldıkları kabul sonuçlarının büyük bir rol oynadığı görülmektedir. Uluslararası öğrenciler, farklı üniversitelere başvuruda bulunsalar da,

ilk kabul aldıkları veya başvurularına erken dönüş yapan üniversiteleri tercih etme eğilimindedir. Bu durum, üniversite seçiminde hızlı ve olumlu geri dönüşlerin, karar verme sürecinde belirleyici bir etken olduğunu göstermektedir. Kabul alma sürecindeki bu hız ve kesinlik, katılımcıların nihai tercihlerini yapmalarında önemli bir rol oynamıştır. Bu duruma ilişkin katılımcıların yaşadıkları ve aktardıkları deneyimler şu ifadelerle dile getirilmiştir:

*“Aklımda birkaç farklı üniversite de vardı gerekli başvurularda bulundum ve bu süreçte burası kabul etti. Bu nedenle kabul edildiğim bu üniversiteyi seçtim ve burada eğitim almaya karar verdim” (Katılımcı 12).*

*“Türkiye’de başvuruyu açan ilk üniversitelerden birisinin olması, beni kabul etmesi kararımı büyük ölçüde etkiledi ve bu nedenle burayı tercih ettim” (Katılımcı 19).*

Uluslararası öğrencilerin üniversite tercihlerinde, eğitim dilinin önemli bir faktör olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle İngilizce dilinde eğitim almak, katılımcılar için güçlü bir motivasyon kaynağı olmuştur. Eğitim dilinin İngilizce olması, katılımcıların üniversite seçimlerinde belirleyici bir rol oynamış ve bu ihtiyacı karşılayabilen üniversiteler tercih edilmiştir. Bu, dil tercihinin katılımcıların akademik ve kariyer hedefleri açısından ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bu duruma ilişkin katılımcıların yaşadıkları ve aktardıkları deneyimler şu ifadelerle dile getirilmiştir:

*“Bu üniversiteye, özellikle İngilizce dilinde eğitim almak amacıyla geldim. Eğitim dilinin İngilizce olması, benim için önemli bir faktördü ve bu üniversite bu ihtiyacı karşılamak için ideal bir seçim oldu” (Katılımcı 1).*

*“Bölümün eğitim dilinin İngilizce olması seçimlerimde temel etkenlerden birisi oldu, çünkü gelecekteki kariyer hedeflerime katkı sağlayacağını düşünüyorum” (Katılımcı 13).*

### 3.2. Üniversite Hayatına İlişkin Beklentiler

Uluslararası öğrencilerin üniversite yaşamına ilişkin beklentileri, hem eğitim dili hem de eğitim ortamının dinamikliği üzerine yoğunlaşmaktadır. Uluslararası öğrenciler, Türkiye’deki üniversitelerde çeşitli dillerde (özellikle İngilizce) kaliteli eğitim sunulacağı beklentisi içerisinde. Bu durum, uluslararası öğrencilerin Türkiye’de farklı dillerde eğitim veren üniversitelerin iyi olduğu algısına sahip olduklarını göstermektedir. Ayrıca, bazı öğrenciler, İngilizce dilinde sunulan uluslararası ilişkiler gibi prog-

ramların yaygın olduğunu ve kolaylıkla bulunabileceğini düşünmüşlerdir. Eğitim ortamı açısından ise, katılımcılar Avrupa’daki eğitim sistemine benzer şekilde, etkinlikler, sunumlar ve geniş katılımlı dinamik bir eğitim ortamı beklemektedir. Genel olarak, uluslararası öğrenciler, Türkiye’deki üniversitelerde yüksek kaliteli, çok dilli ve etkileşimli bir eğitim deneyimi yaşayacakları beklentisi içindedir. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Türkiye’de farklı dillerde eğitim veren üniversiteler var (fransızca, ingilizce vs.) Bu üniversitelerin çok iyi olduğunu düşündüm ve bu beklenti içerisindeydim” (Katılımcı 12).*

*“Beklentim, ingilizce uluslararası ilişkiler sunan birçok devlet üniversitesi bulacağım yönündeydi” (Katılımcı 13).*

*“Türkiye’de, Avrupa’daki eğitim sistemine benzer şekilde etkinlikler, sunumlar ve çeşitli katılımcıların bulunduğu dinamik bir eğitim ortamı bekliyordum” (Katılımcı 5).*

Uluslararası öğrencilerin, üniversite yaşamına ilişkin beklentileri, hem akademik hem de sosyal deneyimlere odaklanmaktadır. Genel olarak, Uluslararası öğrenciler kaliteli bir eğitim almak, yeni insanlarla ve kültürlerle tanışmak, ve derslerin İngilizce sunulmasının yeterli olmasını beklemektedir. Bunların yanı sıra, eğitim sürecinin iyileştirilmesine ve geliştirilmesine yardımcı olacak çeşitli eğitim olanaklarına sahip olmayı, rekabetçi ve fırsatlarla dolu bir öğrenim ortamı bulmayı ummaktadır. Uluslararası öğrenciler üniversiteden yüksek standartlarda bir öğretim sunulmasını ve akademik başarı elde etmeyi beklemektedir. Bu beklentiler, öğrencilerin hem akademik hem de kişisel gelişimlerine yönelik güçlü arzularını yansıtmaktadır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Beklentim bol deneyimle iyi bir eğitim almak, yeni insanlarla, yeni kültürle, yeni çevreyle tanışmak ve üniversitenin İngilizce aracılığıyla sunması gereken derslerin yeterli olmasına ilişkindi” (Katılımcı 2).*

*“Benim beklentim, öğrencinin öğrenim süreci boyunca eğitim hayatını iyileştirmeye ve geliştirmeye yardımcı olacak çeşitli eğitim olanaklarına sahip olmaktı” (Katılımcı 3).*

*“Öğrencilerin ve eğitim sisteminin daha açık ve çeşitli fırsatlar sunmasını sağlamak amacıyla oldukça rekabetçi bir zemin bekliyordum” (Katılımcı 6).*

*“Beklentilerim, kaliteli eğitime erişim sağlamaktı. Eğitim sürecinde yüksek standartlarda bir öğretim sunulmasını ve akademik olarak başarılı bir eğitim deneyimi elde etmeyi umuyordum” (Katılımcı 9).*

Uluslararası öğrencilerin, üniversite yaşamına dair beklentilerinde ekonomik faktörlerin ön planda olduğu görülmektedir. Öğrenciler, eğitim ücretlerinin ve genel yaşam masraflarının bütçelerine uygun olmasını en büyük beklentileri olarak ifade etmektedir. Ekonomik açıdan sürdürülebilir bir yaşam sürme beklentisi içerisinde olan uluslararası öğrenciler, yaşam maliyetlerinin makul seviyelerde olmasını beklemişlerdir. Ancak bazı öğrenciler, enflasyon gibi ekonomik zorlukların bu beklentilerini olumsuz etkilediğini dile getirmiştir. Genel olarak, ekonomik koşulların uluslararası öğrenciler için üniversite yaşamında belirleyici bir rol oynadığı ve bu konuda güçlü beklentilere sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Hem eğitim ücretlerinin bütçeme uygun olması hem de genel yaşam masraflarının makul seviyelerde olması en büyük beklentimdi” (Katılımcı 21).*

*“Hayatın iyi olacağını bekliyordum ama enflasyon öğrencilerin işini zorlaştırdı” (Katılımcı 18).*

*“Ekonomik açıdan uygun bir yaşam sürme imkânı, yaşam maliyetlerinin bütçeme uygun olmasını umuyordum” (Katılımcı 14).*

Uluslararası öğrencilerin üniversite yaşamına dair beklentileri, sadece akademik başarıyla sınırlı kalmayıp, sosyal ve kültürel deneyimlere de güçlü bir vurgu yapmaktadır. Canlı ve etkinliklerle dolu bir üniversite ortamı, güzel bir kampüs, yeni arkadaşlar edinme ve sosyal çevrelerini genişletme gibi beklentiler ön plana çıkmaktadır. Ayrıca, Uluslararası öğrenciler, üniversite hayatının sunduğu fırsatlarla yeni diller, kültürler ve yaşam tarzları öğrenmeyi ummuşlardır. Bu beklentiler, üniversite deneyimini zenginleştirmeyi ve sadece derslerle değil, sosyal etkileşimlerle de dolu bir eğitim süreci geçirmeyi hedeflediklerini göstermektedir. Genel olarak, uluslararası öğrenciler, üniversite hayatından hem akademik hem de sosyal anlamda tatmin edici ve çeşitli deneyimler elde etmeyi beklemiştir. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Pek çok aktivitenin olduğu sosyal ve kültürel etkinliklerle dolu canlı bir üniversite ortamı bekliyordum” (Katılımcı 19).*

*“Benzersiz arkadaşlar edinerek üniversite hayatının tadını çıkarmak, benim için önemli bir beklentiydi. Sosyal çevremi genişletmek ve üniversite deneyimini zenginleştirmek amacıyla, çeşitli insanlarla tanışmayı ve bu süreçten keyif almayı umuyordum” (Katılımcı 16).*

*“Beklentilerim çok fazla değildi ama yeni bir dil, kültür ve yemek öğrenmeyi, ayrıca üniversitede yeni arkadaşlar edinmeyi bekliyordum” (Katılımcı 4).*

Araştırma bulguları, uluslararası öğrencilerin üniversiteye dair beklentilerinin genel olarak düşük olduğunu ve belirli bir amaç veya hedef yerine mevcut durumu değerlendirmek için başvurduklarını ortaya koymaktadır. Uluslararası öğrenciler, üniversite eğitiminin büyük zorluklar içermeyeceğini ve sürecin kolay olacağına dair bir algıya sahipken, üniversiteye başlamadan önce belirgin bir hedef ya da beklenti geliştirmemiştir. Bu durum, üniversiteye geçiş sürecinde gençlerin daha çok mevcut imkanları keşfetme eğiliminde olduğunu ve belirgin hedeflerden ziyade genel bir deneyim beklentisi taşıdığını göstermektedir. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Aslında üniversiteye dair özel bir beklentim yoktu; daha çok mevcut durumu ve imkanları görmek amacıyla başvuruda bulundum” (Katılımcı 15).*

*“Genel olarak eğitim sürecinin kolay olacağını ve çok büyük bir zorluk yaşamayacağımı bekliyordum. Ayrıca, üniversiteye dair özel bir beklentim yoktu” (Katılımcı 19).*

### 3.3. Akademik ve Sosyal Uyum Sorunları

Araştırma bulguları, akademik ve sosyal uyum sürecinde karşılaşılan sorunların genellikle bürokratik işlemlerle ilgili olduğunu göstermektedir. Uluslararası öğrenciler, ikametgah, denklik ve diğer yasal belgelerle ilgili işlemleri karmaşık ve zaman alıcı olarak tanımlamaktadır. Bu süreçlerin yorucu ve zahmetli olduğu, katılımcıların uyum sürecinde karşılaştıkları en büyük zorluklardan biri olarak öne çıkmaktadır. Özellikle ikamet izni alma süreci, uluslararası öğrencilerin yaşadığı önemli bir sıkıntı olarak vurgulanmaktadır. Bu durum, bürokratik engellerin akademik ve sosyal uyuma olumsuz etkilerini ortaya koymaktadır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“İkametgah, denklik ve diğer yasal belgelerle ilgili işlemler oldukça yorucu ve kar-*

maşıktı. Bu süreçler, zaman alıcı ve zahmetliydi” (Katılımcı 11).

“Benim için sorun, özellikle ikamet izni almakla ilgili yaşadığım zorluklardı. Bu süreç, hem karmaşık hem de zaman alıcı olduğundan, büyük bir sıkıntı oluşturdu” (Katılımcı 16).

Uluslararası öğrencilerden elde edilen araştırma bulguları, dil engellerinin ve kültürel farklılıkların, öğrencilerin sosyal ve akademik uyum süreçlerinde karşılaştıkları önemli zorluklardan biri olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırmaya katılan uluslararası öğrenciler, hem İngilizce hem de Türkçe dilinde yaşadıkları yetersizliklerin, iletişimde ve sosyalleşmede ciddi engeller yarattığını belirtmektedir. Dil engelleri, farklı kültürel arka planlardan gelen öğrencilerle etkileşim kurmayı zorlaştırırken, bu durum sosyal hayatın ve arkadaşlıkların gelişmesini de olumsuz etkilemektedir. Özellikle Türkçe dilinin zorluğu öğrencilerin günlük yaşamlarında ve akademik ortamlarda kendilerini ifade etmelerini zorlaştırmış, bu da onların uyum süreçlerini daha da güçleştirmiştir. Genel olarak, dil eğitim bariyerlerinin aşılması, öğrencilerin daha iyi bir eğitim ve sosyal deneyim yaşamaları için kritik bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

“İlk engel, dil sorunu oldu, dil yönünden sıkıntılar yaşadım. Birçok öğrenci İngilizce konusunda yetersiz, bu nedenle iletişimde zorluklar yaşıyor. Aynı şekilde, ben de Türkçe konusunda yetersizim, bu da benim için ek bir zorluk oluşturuyor” (Katılımcı 1).

“Dil engelleri ve farklı kültürel arka planlar, bu ulusların öğrencileriyle sosyalleşmeyi zorlaştırıyor; bu durum, etkileşimlerde ve arkadaşlık kurmada çeşitli zorluklara yol açıyor” (Katılımcı 2).

“Dil engeli nedeniyle Türk insanlarıyla sosyal hayat hakkında konuşamadık. Türkler ve yabancılar arasında çok fazla etkileşim yok sadece selamlaşmalar var” (Katılımcı 18).

“Dil zorluğu yaşadım; özellikle Türkçe dilinin zor olması günlük yaşamda ve akademik ortamlarda iletişim kurmamı zorlaştırdı” (Katılımcı 20).

Araştırma kapsamında görüşmelerden elde edilen bulgular, uluslararası öğrencilerin maddi sıkıntılarla başa

çıkma sürecinde karşılaştıkları zorlukları vurgulamaktadır. Uluslararası öğrenciler, üniversiteye başladıklarında dönemlik ücretlerin artmasıyla birlikte ciddi mali zorluklarla karşılaştıklarını belirtmiştir. Artan fiyatlar ve masraflar, öğrencilerin günlük harcamalarını yönetmelerini zorlaştırırken, özellikle İngilizce eğitim veren bölümlerin ücretleri, doğru programı seçme ve bütçelerini planlama konusunda ek zorluklar yaratmıştır. Bu durum, uluslararası öğrencilerin maddi kaygılarının eğitim hayatlarına olumsuz etkilerde bulunduğunu ve ekonomik faktörlerin akademik başarı üzerinde baskı oluşturduğunu göstermektedir. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

“Ben üniversiteye geldiğimde dönemlik ücret sonraki yıllarda baya yükseldi. Bu artış nedeniyle maddi sıkıntı yaşadım” (Katılımcı 22).

“Sürekli artan fiyatlar ve masraflar, maddi açıdan biraz zorlanmama sebep oldu. Bu durum, günlük harcamalarımı ve bütçemi düzenlemeyi daha da zorlaştırdı” (Katılımcı, 4).

“İngilizce eğitim veren bölüme ait ücretler konusunda çeşitli problemler yaşadım. Bu konular, hem doğru programı seçme hem de bütçemi planlama açısından zorluklar yarattı” (Katılımcı 13)

Uluslararası öğrencilerden elde edilen bulgular, ülkeler arasındaki eğitim not sistemlerindeki farklılıkların, öğrencilerin akademik uyum sürecinde önemli bir zorluk oluşturduğunu göstermektedir. Uluslararası öğrenciler, kendi ülkesindeki not sisteminin Türkiye’deki sistemden farklı olması nedeniyle uyum sürecinde zorluk yaşadığını belirtmiştir. Bu durum, uluslararası öğrencilerin farklı eğitim sistemlerine adapte olma sürecinde karşılaştıkları zorlukları vurgulamakta ve akademik başarı üzerinde olumsuz etkiler yaratabilecek bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Eğitim sistemlerindeki bu uyumsuzluklar, öğrencilerin akademik performanslarını değerlendirmede ve bu performansı yerel sisteme entegre etmede güçlükler yaşamalarına yol açmaktadır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

“Ülkeler arasındaki eğitim not sistemlerinin farklılığı, karşılaştığım sorunlardan biriydi. Özellikle, kendi ülkemin not sisteminin Türkiye’deki sistemden farklı olması, bu uyum sürecinde zorluk yaşamama neden oldu” (Katılımcı 3).



*“Eğitim sistemindeki farklılıklar akademik olarak uyum sürecimi zorlaştırdı” (Katılımcı 12).*

Uluslararası öğrenciler, eğitim aldıkları fiziksel ortamın yetersizliklerine rağmen bazı hizmetlerden memnun olduklarını ortaya koymaktadır. Uluslararası öğrenciler eski bir binada eğitim almasına rağmen, internet erişimi ve kütüphane imkanlarını genel olarak olumlu değerlendirmiş ve 10 üzerinden 7 olarak puanlamıştır. Bu durum, öğrencilerin altyapı eksikliklerine rağmen bazı temel hizmetlerden faydalanabildiklerini ve bu hizmetlerin, genel eğitim deneyimlerine olumlu bir katkı sağladığını göstermektedir. Yine de, eğitim ortamının iyileştirilmesiyle bu hizmetlerden daha yüksek düzeyde memnuniyet sağlanabileceği de ima edilmektedir. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Çok fazla hizmetin bulunmadığı eski bir binada eğitim alıyoruz; buna rağmen, genel olarak internet erişimi ve kütüphane imkanları hakkında değerlendirme yapacak olursak, bunları 10 üzerinden 7 olarak puanlayabilirim”(Katılımcı 5).*

*“Fakülte binamız şehrin merkezinde biraz uzak eski bir bina ama genel eğitim hizmetlerinden memnunuz” (Katılımcı 15).*

Araştırma bulguları, uluslararası öğrencilerin, özellikle farklı etnik kökenlere sahip olanların, ev sahibi ülke toplumuna uyum sağlamada önemli zorluklarla karşılaştığını ortaya koymaktadır. Uluslararası öğrenciler, yerel halk ve diğer öğrenciler tarafından dışlandıklarını, önyargılı tutum ve ırkçı yorumlarla sıkça karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Bu durum, sosyal etkileşimlerde zorluklar yaşanmasına ve öğrencilerin kendilerini izole edilmiş hissetmelerine yol açmaktadır. Özellikle siyahi öğrenciler, renk farkı nedeniyle önyargı ve ayrımcılıkla karşılaştıklarını ve bu durumun sosyal uyum süreçlerini olumsuz etkilediğini vurgulamaktadır. Ayrıca, ekonomik fırsatların sınırlı olması ve konut bulma zorlukları gibi faktörler de öğrencilerin günlük yaşamlarını zorlaştırmaktadır. Genel olarak, bu bulgular, uluslararası öğrencilerin ev sahibi toplumda kendilerini güvende ve kabul edilmiş hissetmelerini sağlamak için daha kapsayıcı ve anlayışlı bir çevreye ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Sıklıkla dışlandığımı hissediyorum, halk ve diğer öğrenciler uluslararası öğrencilere karşı pek açık fikirli değil. İnsanlar, özellikle siyah Afrikalılar konusunda genellikle aynı önyargılı zihniyete sahip olma*

*eğilimindedir. Bu durum, üniversite hayatını ve sosyal uyum sürecimizi zorlaştırıyor” (Katılımcı 6).*

*“Şehirdeki insanlar yabancılara alışkın değil; bu nedenle sıkça olumsuz yorumlarla karşılaşıyoruz. Bu durum, sosyal etkileşimlerde zorluklar yaşamamıza ve yabancı öğrenciler olarak dışlanmış hissetmemize neden oluyor” (Katılımcı 12).*

*“Halkın önyargıları ile karşılaştık. Örneğin, ev sahiplerinden yüzde 100 kira artışı talepleriyle karşılaştım. Ayrıca, kalacak ev ararken bazıları, evlerini yabancılara veya öğrencilere vermediklerini belirtiyorlardı” (Katılımcı 2).*

*“Toplum içerisinde rahatsız hissetmemin nedeni, renk farkı nedeniyle, özellikle siyahi olmam sebebiyle karşılaştığım ırkçılık ve önyargının sosyal etkileşimlerde ve günlük yaşamda kendimi sık sık huzursuz ve dışlanmış hissetmeme yol açmasıdır” (Katılımcı 13).*

Araştırma bulguları, uluslararası öğrencilerin Türkiye’ye uyum süreçlerinde kültürel farklılıkların büyük bir engel teşkil ettiğini göstermektedir. Uluslararası öğrenciler, Türkiye’deki sosyal ve kültürel normlara adapte olmakta zorlandıklarını ve bu durumun hem sosyal hem de akademik hayatlarını olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Kültürel ve dilsel bariyerler, günlük yaşamda ve sosyal etkileşimlerde zorluklara neden olmakta, öğrencilerin sosyal uyum süreçlerini yavaşlatmaktadır. Öğrenciler, memleketleri ile Türkiye arasındaki belirgin kültürel farklılıkların, entegrasyon sürecini karmaşık hale getirdiğini ve bu farkların, yerleşme ve adaptasyon süreçlerini olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Türk kültürüne adapte olmakta sorun yaşadım; kültürel ve dilsel farklılıklar, günlük yaşamda ve sosyal etkileşimlerde uyum sağlamamı zorlaştırdı” (Katılımcı 21).*

*“Kültürel farklılıklar, hem sosyal hayatımı hem de akademik hayatımı etkiliyor. Bu farklılıklar, günlük etkileşimlerden akademik performansa kadar birçok alanda zorluklara neden oluyor” (Katılımcı 13).*

*“Yaşadığım ülkenin sosyal ortamının Türkiye’den farklı olması nedeniyle çeşitli kültürel sorunlarla karşılaştım. Bu farklı-*

lıklar, sosyal uyum sağlama ve günlük etkileşimlerde zorluklar yaşanmama neden oldu” (Katılımcı 19).

“Kültürel farklılıklar ister istemez entegrasyon sürecimi olumsuz etkiledi çünkü Türkiye ile memleketim arasında çok fazla kültürel fark var. Bu farklar, uyum sağlamayı ve yerleşme sürecini zorlaştırdı” (Katılımcı 9).

### 3.4. Akademik ve Sosyal Uyum Sorunlarıyla Başetme Stratejileri

Uluslararası öğrenciler akademik ve sosyal sorunlarla başa çıkarken aile desteğinin önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Öğrenciler eğitimleri sırasında ailelerinden aldıkları rehberlik ve moral desteğin, karşılaştıkları zorlukların üstesinden gelmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Özellikle ebeveynlerin sağladığı sürekli destek ve moral, öğrencilerin zorlu durumlarla başa çıkmalarında kritik bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Aile desteği, öğrencilerin duygusal olarak güçlenmesine ve akademik veya sosyal sıkıntılarla mücadele ederken daha dirençli olmalarına katkı sağlamaktadır. Bulgular, uluslararası öğrencilerin yurt dışındaki uyum süreçlerinde aile desteğinin önemini ve değerini ortaya koymaktadır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*Ankara’daki ailemden önemli ölçüde destek aldım. Onların rehberliği ve moral desteği, karşılaştığım zorlukların üstesinden gelmemde büyük bir rol oynadı” (Katılımcı 14).*

*“Destekçim babamdı. Babam, karşılaştığım zorluklar sırasında bana sürekli destek sağladı ve her adımda yanımda olarak moral verdi” (Katılımcı 23).*

Araştırma bulguları, bazı uluslararası öğrencilerin karşılaştıkları akademik ve sosyal zorluklarla başa çıkarken herhangi bir dış destekten yararlanmadıklarını ve tamamen kendi çabalarıyla bu zorlukların üstesinden gelmeye çalıştıklarını göstermektedir. Uluslararası öğrenciler, ne finansal ne de materyal açıdan destek almadıklarını ve karşılaştıkları güçlüklerle kendi başlarına mücadele ettiklerini belirtmişlerdir. Kendi güçleriyle ayakta kalmaya çalışan bu öğrenciler, dil becerilerini geliştirmek ve mali yükümlülüklerini karşılamak için yoğun bir çaba harcamışlardır. Kendi başına ayakta durma ve bağımsız olma konusundaki kararlılıkları, zorlu koşullara rağmen dayanıklılıklarını ve azimlerini göstermektedir. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Herhangi bir kişiden ya da kurumdan destek almadım; karşılaştığım tüm zorluklarla kendi başıma başa çıkmak zorunda kaldım” (Katılımcı 20)*

*“Herhangi bir destek kaynağına ihtiyaç duymadan, tamamen kendi gücümle ayakta kaldım. Hatta ailemden bile yardım almadan, tüm zorluklarla tek başıma başa çıktım. Çok çalıştım, para biriktirmeye çalıştım ücretleri ödedim. Türkçe de ve İngilizce de kendimi geliştirmeye çalıştım” (Katılımcı 15).*

*“Hiçbir şekilde ne finansal ne de materyal açıdan bir destek aldım, kendi başımın çaresine baktım” (Katılımcı 21).*

Araştırma bulguları, uluslararası öğrencilerin sosyal ve akademik zorluklarla başa çıkarken arkadaşlarından büyük ölçüde destek aldıklarını göstermektedir. Uluslararası öğrenciler, sosyal yaşamlarında ve sağlık sorunlarında arkadaşlarının rehberliğine ve yardımına başvurduklarını ifade etmektedir. Örneğin, sağlık sorunları yaşayan öğrenciler, hastaneye gitmek ve tedavi olabilmek için arkadaşlarının desteğine ihtiyaç duymuştur. Ayrıca, akademik hayata ve üniversitenin işleyişine dair bilgi edinmek isteyen öğrenciler, bu konularda tecrübeli arkadaşlarından rehberlik alarak dil engeli gibi sorunların üstesinden gelmeye çalışmışlardır. Özellikle Türk sosyal hayatına uyum sağlama sürecinde, yerel arkadaşlarının yardımları, öğrencilerin sosyal entegrasyonlarını kolaylaştırmıştır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Sosyal yaşamımda karşılaştığım zorluklar veya zorluklarla arkadaşlarımdan desteğiyle başa çıkıyorum. Hastaysam hastaneye gidip tedavi olabilmem için arkadaşlarımdan yardım aldım” (Katılımcı 4).*

*“Üniversitenin nasıl işlediğini daha iyi anlayabilmek için, akademik hayatın sistemini bilen arkadaşlarla sosyalleşerek onlardan destek alarak, bilgi edinmeye çalıştım. Dil engeli nedeniyle yaşadığım sorunlarda dili çok akıcı olan arkadaşlarımdan destek aldım” (Katılımcı 3).*

*“Türk sosyal hayatına uyum sağlamamda bana yardımcı olan Türk arkadaşlarımdan destek aldım” (Katılımcı 19).*

Araştırma bulguları, uluslararası öğrencilerin karşılaştıkları zorluklarla başa çıkarken üniversitelerinin sağladığı destekten önemli ölçüde yararlandıklarını

göstermektedir. Uluslararası öğrenciler, özellikle üniversitelerin uluslararası ilişkiler ofislerinin ve diğer yetkililerin sunduğu rehberlik ve destek hizmetlerinin, süreçlerini kolaylaştırmada ve karşılaştıkları sorunların üstesinden gelmelerinde kritik bir rol oynadığını belirtmişlerdir. Öğrenciler, barınma sorunları, bürokratik işlemler ve genel uyum süreçlerinde üniversitelerinden aldıkları yardımı daha iyi başa çıkabilmişlerdir. Özellikle uluslararası öğrenci ofislerinin yabancı öğrencilere yönelik sunduğu özel destekler, öğrencilerin adaptasyon sürecini desteklemekte ve yaşadıkları zorlukları hafifletmektedir. Araştırma bulguları, üniversitelerin uluslararası öğrencilere sağladığı desteğin, onların akademik ve sosyal hayatlarındaki başarıları ve mutlulukları için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Karşılaştığım zorluklarla başa çıkarken, üniversitenin uluslararası ilişkiler ofisinden yardım aldım. Bu ofis, özellikle yabancı öğrenciler için sunduğu destekle süreçlerimi kolaylaştırmada önemli bir rol oynadı” (Katılımcı 10).*

*“Herhangi bir sorunla karşılaştığımda üniversite yetkilileri destek oldu” (Katılımcı 23).*

*“Barınma sorunu yaşadığımda çok çaresiz kalmıştım, üniversitem bu problemi çözdü” (Katılımcı 18).*

*“Uluslararası öğrenci ofisinden destek aldım” (Katılımcı 21).*

Araştırma bulgularına göre, uluslararası öğrenciler karşılaştıkları akademik ve kişisel zorluklarla başa çıkarken üniversitedeki hocalarından ve akademik danışmanlarından önemli destekler almışlardır. Uluslararası öğrenciler, ciddi baskılar altında kaldıklarında ve çeşitli sorunlarla karşılaştıklarında, hocalarının rehberliğinden ve yardımlarından faydalandıklarını belirtmiştir. Dil engelleriyle başa çıkmak için akademik danışmanlardan ve diğer akademisyenlerden destek alan öğrenciler, bu desteğin akademik süreçlerini kolaylaştırdığını ifade etmiştir. Ayrıca, sağlık sorunları gibi kişisel durumlarda bile hocalarından destek gören öğrenciler, bu yardımlar için büyük bir minnettarlık duymaktadır. Bulgular, akademik danışmanların ve diğer akademisyenlerin, uluslararası öğrencilerin hem akademik başarılarında hem de genel uyum süreçlerinde ne kadar önemli bir destek kaynağı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Karşılaştığım sorunlar ciddi baskılar*

*oluşturuyordu bu süreçte özellikle üniversitedeki hocalarımdan destek buldum” (Katılımcı 1).*

*“Çok fazla sorun yaşamadım ama sorun yaşarsam herhangi bir şekilde danışman hocamla iletişime geçtim” (Katılımcı 8).*

*“Dil engeli nedeniyle hocalarımdan ve akademik danışmanlarımdan biraz destek alıyorum” (Katılımcı 9).*

*“Hastalandığımda bile bazı hocalarımdan destek aldım ve çok minnettardım” (Katılımcı 1).*

### 3.5. Uluslararası Öğrencilere Yönelik Öneriler

Uluslararası öğrenciler üniversitelerde uluslararası ofislerde farklı dillerde tercümanların bulunmasının faydalı olacağını belirtmektedir. Ayrıca, üniversitede çeşitli dilleri bilen personel sayısının artırılmasının, uluslararası öğrencilerin iletişim ve destek ihtiyaçlarını daha iyi karşılayacağı vurgulanmaktadır. Bu durum, kültürel çeşitliliği teşvik ederken, farklı dil konuşan topluluklar arasında etkileşimi de güçlendirecektir. Son olarak, uluslararası öğrenciler üniversitenin destek ve rehberlik hizmetlerinin daha aktif olmasını, özellikle yabancı öğrencilerin karşılaştığı zorlukları aşmalarında yardımcı olmasını arzu ettiklerini ifade etmektedir. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Uluslararası ofiste, ana dilleri farklı olan milletlerden tercümanların yer alması faydalı olabilir” (Katılımcı 10).*

*“Üniversitede, farklı birimlerde çeşitli dilleri bilen personel sayısının artırılması gereklidir. Bu, uluslararası öğrencilerin ve akademik personelin iletişim ve destek ihtiyaçlarını daha etkili bir şekilde karşılamak için önemlidir. Ayrıca, çok dilli personel, kültürel çeşitliliği teşvik eder ve farklı dil konuşan topluluklar arasında daha iyi bir etkileşim sağlar” (Katılımcı 14).*

*“Üniversitede karşılaştığım zorlukları tek başıma aşmak zorunda kaldım. Farklı ülkelerden gelen öğrenciler için üniversitenin destek ve rehberlik hizmetlerinin daha aktif olmasını isterdim” (Katılımcı 3).*

Araştırmaya katılım sağlayan uluslararası öğrencilerin ifadeleri, uluslararası öğrencilerin üniversite yönetiminde karar alma süreçlerine dahil edilme beklentilerini ve



bu süreçlerin daha kapsayıcı olmasının gerekliliğini vurgulamaktadır. Uluslararası öğrenciler, kendi ihtiyaçlarını ve perspektiflerini daha iyi yansıtabilecek bir sürecin, üniversitenin eğitim programları ve destek hizmetlerinin uluslararası öğrencilere daha uygun hale getirilmesine katkıda bulunacağını düşünmektedir. Ayrıca, bu tür bir katılımın kültürel çeşitliliği artıracığı ve üniversitenin çeşitli perspektifleri anlamasında faydalı olacağına inanmaktadır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Bazı kararların uluslararası öğrenciden haber alınmadan alınmasından memnun değilim, ilginizi ve endişelerinizi ifade etmek için karar alma sürecine dahil olmamız gerektiğini düşünüyorum” (Katılımcı 2).*

*“Farklı ülkelerden gelen öğrencilerin fikirlerini almak, üniversitenin çeşitli perspektifleri anlaması ve kültürel çeşitliliği daha iyi yansıtması açısından faydalı olabilir. Bu, eğitim programlarının ve destek hizmetlerinin uluslararası öğrencilerin ihtiyaçlarına daha uygun hale getirilmesine katkıda bulunur” (Katılımcı 3).*

Uluslararası öğrenciler, kütüphanelerde uluslararası kitapların ve farklı dillerdeki kaynakların erişilebilirliğinin artırılmasının önemini vurgulamaktadır. Bu tür kaynakların herkesin erişimine açık olması, özellikle uluslararası öğrenciler için büyük bir kolaylık sağlayacak ve eğitim sürecine önemli katkılar sunacaktır. Bu yaklaşım, farklı dillerdeki bilgiye ulaşmayı kolaylaştırarak, öğrencilerin akademik başarılarını destekleyebilir ve dil engellerini aşmalarına yardımcı olacaktır. Ayrıca kütüphanelerdeki bu çeşitlilik, kültürel farkındalığı artırarak, küresel bir bakış açısını teşvik edecektir. Bu konuda katılımcı düşüncelerini şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Kütüphanede herkesin erişimine açık olacak şekilde yeterli sayıdaki İngilizce uluslararası kitapların yada farklı dillerde kaynakların olması uluslararası öğrencilerin kendilerini geliştirmelerini sağlayacaktır” (Katılımcı 16).*

Uluslararası öğrencilerin ifadeleri, dil engellerinin ve kültürel farklılıkların uluslararası öğrenciler arasındaki sosyal etkileşimleri zorlaştırdığını vurgulamaktadır. Dil becerilerinin yetersizliği, bu öğrencilerin diğer uluslardan gelen öğrencilerle sosyalleşmelerini ve birbirlerini daha iyi anlamalarını engellemektedir. Bu nedenle, dil becerilerini geliştirmek, hem akademik başarı hem de sosyal entegrasyon açısından kritik bir öneme sahiptir. Dil seviyesinin iyileştirilmesi, uluslararası öğrencilerin daha güçlü bağlar kurmalarını, kültürel çeşitliliği daha

iyi anlamalarını ve kampüs yaşamına daha aktif bir şekilde katılmalarını sağlayacaktır. Bu bulgular, dil eğitiminin ve kültürel entegrasyon programlarının önemini ortaya koymaktadır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Dil engelleri ve farklı kültürlere sahip olduğumuzu görüyorum, bu da bu ulusların öğrencileriyle sosyalleşmeyi zorlaştırıyor. Bu nedenle uluslararası öğrencilerin iyi bir dil seviyesine sahip olması gerekiyor” (Katılımcı 2).*

*“İnsanlar ile etkileşim kurmak ve birbirimizi daha iyi anlamak için dil becerimizi arttırmamız gerekiyor” (Katılımcı 9).*

Uluslararası öğrencilerden elde edilen bulgular, kültürel uyumun ve sosyal entegrasyonun sağlanması için çeşitli kültürel hizmetlerin ve etkinliklerin önemine vurgu yapmaktadır. Uluslararası öğrenciler, kültürel hizmetlerin çeşitlendirilmesi ve uyum seminerlerinin düzenlenmesi, farklı kültürlerden gelen öğrencilerin birbirlerini daha iyi anlamalarını sağlayarak uyum sürecini hızlandıracığını ifade etmektedir. Uluslararası öğrencilere göre yerel halk arasındaki bağları güçlendiren programlar, kültürel alışverişi ve sosyal uyumu destekleyecek atölye çalışmaları, kültürel etkinlikler ve sosyal programlar gibi faaliyetler dil becerilerini geliştirmelerine ve yerel toplumla kaynaşmalarına katkıda bulunacaktır. Bu duruma ilişkin katılımcıların deneyimleri ve paylaştıkları görüşler şu şekilde ifade edilmiştir:

*“Kültürel hizmetlerin çeşitlendirilmesi ve düzenli olarak uyum seminerlerinin düzenlenmesi, faydalı olabilir. Bu tür etkinlikler, farklı kültürlerden gelen etkinliklerin daha iyi anlaşılmasını sağlayarak, kültürel uyumu hızlandırabilir” (Katılımcı 9).*

*“Uluslararası öğrenci ve vatandaşlar arasındaki bağların desteklediği programlar düzenlenebilir. Çeşitli atölye çalışmaları, kültürel etkinlikler ve sosyal programlar düzenlenebilir. Çorum'daki tarihi yerlere Türkçe geziler düzenlenerek hem dil pratiği yapılabilir hem de kültürel alışveriş yapılabilir. Bu tür etkinlikler, farklı kültürlerden gelen öğrencilerin yerel toplumla kaynaşmalarına yardımcı olacaktır” (Katılımcı 2).*

*“Öğrencileri ve farklı kültürleri bir araya getiren çeşitli organizasyonlar, kültürel etkileşimi ve sosyal uyumu artırabilir” (Katılımcı 21).*



## 4. Tartışma

Türkiye, coğrafi konumu ile kültürel ve tarihi bağları sayesinde uluslararası öğrenciler için cazip bir destinasyon olup özellikle Orta Doğu, Orta Asya ve Afrika'dan gelen öğrenciler tarafından tercih edilmesi, ülkenin bölgesel bir eğitim merkezi olma hedefiyle örtüşmektedir (Akpınar & Küçüköksel, 2022:150). Bu doğrultuda Türkiye, uluslararası öğrenciler için cazibe merkezi olma ve bölgesinde bir yükseköğretim merkezi haline gelme hedefiyle, hem öğrenci sayısını artırmaya hem de eğitim koşullarını iyileştirmeye yönelik önemli düzenlemeler yapmaktadır (Yılmaz, 2018:23). Türkiye'nin uluslararası öğrenci politikaları, niceliksel artışın ötesinde eğitim kalitesinin yükseltilmesini ve uluslararası standartlara uyumu hedeflerken, üniversitelerin akreditasyon süreçlerine katılımını teşvik etmekte, müfredatları küresel eğilimlere göre güncellemekte ve bu sayede ülkenin bölgesel ve küresel konumunu güçlendirerek kültürel diplomasi ve yumuşak güç unsurlarıyla uluslararası tanınırlığını artırmaktadır (Selvitopu & Aydın, 2018:803; Özoğlu vd., 2015). Türkiye'nin uluslararası öğrenci politikaları ve yükseköğretimde uluslararasılaşma stratejileri son yıllarda uluslararası öğrenci hareketliliğinde önemli bir artış sağlamıştır (Baydemir & Bolat, 2024:79). Nitekim, 2001 yılında yaklaşık 17.000 olan uluslararası öğrenci sayısı, 2022 yılı itibarıyla 300.000'i aşmıştır (YÖK, 2024). Ancak Türkiye'de uluslararası öğrenci varlığı artmasına rağmen, tüm öğrenciler içerisindeki uluslararası öğrenci oranı hâlâ OECD ülkeleri ortalamasının altında kalmaktadır. Örneğin, Türkiye'de bu oran 2013'te yüzde 1 iken 2022 yılında yüzde 3'e yükselmiş; ancak OECD ortalaması yüzde 6 olarak kaydedilmiştir (OECD, 2024).

Türkiye'nin uluslararasılaşma hedefleri doğrultusunda uluslararası öğrenci sayısında gerçekleşen artışlar ülkenin eğitimde bir cazibe merkezi olma yolunda ilerlediğini göstermektedir. Bu sürecin sürdürülebilirliği için, uluslararası standartlara uyum, eğitim kalitesinin artırılması ve uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal hayata uyumunun sağlanması kritik öneme sahiptir. Bu araştırma, Çorum ilinde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal hayata uyum süreçlerinde karşılaştıkları sorunları incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları, uluslararası öğrencilerin uyum süreçlerinin çok boyutlu ve karmaşık bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuş; dil, kültür, ekonomik koşullar ve bürokratik engeller gibi faktörlerin bu süreci önemli ölçüde etkilediğini göstermiştir. YÖK verileri incelendiğinde Türkiye'yi tercih eden öğrencilerin uyrukları (Azerbaycan, Türkmenistan, İran, Irak, Kazakistan, Afganistan vb.), uluslararası öğrenci hareketliliğinde kültürel, tarihsel ve dilsel bağların etkili olduğu görülmektedir (Radmard, 2017:75; Topal & Tauscher, 2020:317;

YÖK, 2024). Mete ve Özgenel'e (2021) göre Türkiye'de eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'yi tercih etmelerinin başlıca sebepleri arasında nitelikli eğitim, dini inanç ve kültürel yakınlık, burs imkânları ve duygusal bağlar yer almaktadır. Yıldırım ve arkadaşlarının (2016:32) Karabük ilinde gerçekleştirdiği araştırmaya göre uluslararası öğrencilerin eğitim alacakları şehri belirlerken dikkate aldıkları faktörler arasında şehrin küçük olması ve eğitim dilinin İngilizce olması önemli bir tercih nedeni olarak öne çıkmaktadır. Benzer şekilde araştırmamızda da yükseköğrenim için Türkiye'yi tercih eden uluslararası öğrencilerin üniversite veya şehir seçiminde en belirleyici faktörlerin İngilizce dilinde sunulan eğitim olanakları ve yaşam maliyetleri olduğu görülmüştür. Özellikle Çorum gibi küçük şehirlerde, İngilizce eğitim imkanlarının sunulması, düşük yaşam maliyetleri ve erken kabul süreçleri, uluslararası öğrencilerin tercihlerini doğrudan etkileyen temel unsurlar arasında yer almaktadır. Ancak ekonomik kaygıları tercih görmek istedikleri ülkeyi etkilemeyen öğrenciler ise eğitim hayatlarına devam etme konusunda yaygın dilleri konuşan Amerika, Avustralya, İngiltere gibi ülkeler başta olmak üzere pek çok programı İngilizce sunan ülkeleri tercih etmektedir (Levent ve Karaevli, 2013:104). Türkiye'de eğitim almayı düşünen uluslararası öğrencilerin, daha önce bu deneyimi yaşamış mezunlarla iletişim kurarak akademik ve sosyal yaşama dair bilgi edinmesi (Ercan, 2012: 20; Yardımcıoğlu vd., 2017:247), eğitim alacakları şehir ve üniversiteyi seçmelerinde etkili olmaktadır. Ancak, araştırma bulgularında bu tercihler sonucunda öğrencilerin beklentileri ile karşılaştıkları gerçeklik arasında bir uyumsuzluk olduğu anlaşılmaktadır. Uluslararası öğrenciler, interaktif bir öğrenim ortamı, sosyal etkileşim fırsatları ve yüksek kaliteli bir akademik deneyim gibi beklentilerin kısmen karşılanmadığını ifade etmişlerdir.

Araştırma kapsamında, bürokratik işlemler uluslararası öğrencilerin uyum süreçlerini zorlaştıran önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle ikamet izni, denklik ve diğer resmi işlemler sırasında yaşanan karmaşıklık ve gecikmeler uluslararası öğrencilerin süreç boyunca ciddi sıkıntılar yaşamalarına neden olmuştur. Uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunlar ve zorluklar ile ilgili pek çok çalışma da uluslararası öğrencilerin özellikle yükseköğretimin ilk dönemlerinde başvuru süreci, vize ve kayıt işlemleri gibi bürokratik işlem ve süreçlerde sorunlar yaşadığını göstermektedir (Özoğlu vd., 2015; Onat Kocabıyık vd., 2019; Özer, 2012; Mete ve Özgenel, 2021:749). Uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal uyum sürecinde karşılaştığı en büyük zorlukların başında Türkçe ya da İngilizce dilini yeterli düzeyde konuşmamak gelmektedir. Dil bariyeri uluslararası öğrencilerin sözlü etkileşimini zorlaştırarak bireyler arasındaki anlayışı ve düşüncelerin tam anlamıyla ifade edilmesini en-

gelmektedir (Gebhard, 2012:185; Kalaycı & Göç, 2023: 91; Junghare, 2015:406). Uluslararası öğrencilerin dil yeterliliğini tam anlamıyla sağlayamaması dersleri tam olarak takip edememesine, sınavlarda başarılı olmamasına neden olmaktadır (Al Jumaily, 2019:39-40; Banjong, 2015:237; Topal & Tauscher, 2020:338; Şahin & Demirtaş, 2014:108). İngilizce haricinde bazı derslerin Türkçe olması yeterince Türkçe bilmeyen öğrencilerin akademik uyumunu olumsuz etkilemektedir (Türel, 2021: 75). Araştırma kapsamında uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal hayata uyum süreçlerinde yaşanan sorunlarda dil engellerinin önemli bir unsur olduğu görülmüştür. Dil sorunları, uluslararası öğrencilerin derslere katılımını ve sosyal etkileşimlerini zorlaştırarak sosyal ve akademik uyumun olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır (Geçkil & Başaran Alagöz, 2017; Kalaycı & Göç, 2023: 90; Mutlu & Gümüş, 2021; Şahin & Demirtaş, 2014).

Türkiye, tarihi ve kültürel zenginlikleri, hoşgörülü toplumu ve kaliteli eğitim hizmetleriyle uluslararası öğrenci hareketliliği açısından güçlü bir potansiyele sahip (Levent & Karaevli, 2013:114) olsa da kültürel farklılıklar ve yerel halkın önyargıları, uluslararası öğrencilerin sosyal hayata uyumunu engelleyen önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Son yıllarda özellikle Türkiye'ye gerçekleşen yoğun göç, halkın göçmenler ile uluslararası öğrencileri ayırt etmesini zorlaştırarak uluslararası öğrencilere yönelik önyargı ve olumsuz tutumların oluşmasına yol açmaktadır (Arslanbaş, 2022: 92; Demirhan, 2017:549; Kalaycı & Göç, 2023: 90; Türel, 2021:87). Araştırmada özellikle Afrika kökenli uluslararası öğrenciler, fiziki özellikleri ve dış görünüşleri nedeniyle yerel halktan sıkça ayrımcı tutumlara maruz kaldığını bu nedenle kendilerini dışlanmış hissettiklerini ifade etmişlerdir. Bu durum, özellikle de aile ve çevresel sosyal desteklerinden uzak olan uluslararası öğrencilerin psikolojik olarak yıpranmalarına ve toplumla kaynaşma süreçlerinin yavaşlamasına yol açmaktadır.

Araştırma, uluslararası öğrencilerin yaşadığı ekonomik zorlukların hem akademik başarılarını hem de sosyal uyum süreçlerini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. Uluslararası öğrenciler sınırlı mali kaynaklarla temel gereksinimlerini karşılamaya çalışırken, beslenme, barınma, ulaşım vb. temel yaşam maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle (Türel, 2021:85-86; Yardımcıoğlu vd., 2017:247) hem akademik hem de sosyal uyum sürecinde ekonomik temelli zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Snoubar (2015:121) en büyük gelir kaynağı ailelerinden aldıkları destek ve burslar olan uluslararası öğrencilerin sınırlı bütçesinin temel ihtiyaçlara yönelmekte olduğu için sportif, sanatsal ve kültürel etkinliklere katılımlarının düşük olduğunu vurgulamaktadır.

Araştırma sonuçları eğitim sistemleri arasındaki farklılıkların, uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki akademik sistemlere adapte olmalarını ve akademik performans değerlendirilmelerini zorlaştırdığını ortaya koymaktadır. Müfredat, puanlama ve sınıf içi yaklaşımlardaki farklılıklar, uluslararası öğrencilerin akademik uyumunu doğrudan etkilemektedir (Ercan, 2012: 20). Bu nedenle uluslararası geçerliliği olan akreditasyon süreçlerinin tamamlanması uluslararası öğrencilerin uyum sürecine katkı sağlayacaktır.

Araştırma sonuçlarına göre uluslararası öğrenciler, karşılaştıkları sorunların önemli bir kısmını sosyal destek eksikliği nedeniyle bireysel çabalarıyla aşmaya çalışmaktadır. Bu öğrenciler, dil becerilerini geliştirmek, ekonomik sıkıntılarını yönetmek ve akademik performanslarını artırmak için bireysel olarak yoğun bir çaba sarfetmişlerdir. Bireysel dayanıklılık ve azim, bu öğrencilerin uyum süreçlerinde kritik bir rol oynamıştır. Ancak araştırma sonuçları uluslararası öğrencilerin karşılaştıkları sorunlarla baş etme sürecinde özellikle sosyal destek mekanizmalarının, öğrencilerin uyum süreçlerinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Uluslararası öğrencilerin, arkadaş çevresinden, ailelerinden, bölümlerinde görev yapmakta olan akademisyenlerden ve üniversitelerinin uluslararası öğrenci ofislerinden aldıkları sosyal destekler hem akademik hem de sosyal uyum sürecinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Uluslararası öğrencilerin resmi ve resmi olmayan sosyal destek kaynaklarından aldığı maddi ve manevi destek öğrencilerin duygusal dayanıklılığını artırmış, moral ve motivasyon kaynağı olmuştur (Aslan & Babirzade, 2020:16; Bayramdurdyeva, 2019:518; Radmard, 2017:76).

## 5. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal hayata uyum süreçlerinde karşılaştıkları temel sorunları ortaya koyarak bu süreçleri etkileyen faktörleri detaylı bir şekilde incelemiştir. Araştırma, uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal hayata uyum süreçlerinde çok boyutlu sorunlarla karşılaştığını ve bu süreçlerin iyileştirilmesi için çeşitli müdahalelere ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçları, dil bariyerleri, ekonomik güçlükler, bürokratik engeller ve sosyal uyum sorunlarının, öğrencilerin Türkiye'deki akademik deneyimlerini doğrudan etkilediğini göstermektedir. Özellikle yeterli düzeyde Türkçe veya İngilizce bilmemek, öğrencilerin akademik başarılarını ve sosyal etkileşimlerini sınırlandıran önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra, yaşam maliyetlerinin yüksek olması ve burs ya da istihdam olanaklarının sınırlılığı, öğrencilerin ekonomik açıdan zorlanmasına ve

eğitim süreçlerinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır. Ayrıca, ikamet izinleri, kayıt süreçleri ve diğer resmi işlemlerle ilgili bürokratik işlemlerle ilgili yaşanan zorluklar, öğrencilerin eğitim hayatlarını daha da karmaşık hale getirmektedir.

Araştırma, sosyal destek mekanizmalarının ve üniversitelerin sunduğu rehberlik hizmetlerinin, öğrencilerin bu sorunlarla başa çıkmalarında kritik bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Bu doğrultuda uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal hayata daha kolay uyum sağlayabilmeleri için dil destek programlarının genişletilmesi, kültürel etkileşimi artıracak sosyal etkinliklerin teşvik edilmesi ve ekonomik destek mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu uyum süreci, bireysel dayanıklılık, sosyal destek ve kurumsal yaklaşımlar arasında bir denge sağlanarak iyileştirilebilir. Bu nedenle üniversiteler ve ilgili yerel kurumlar daha kapsayıcı politikalar geliştirerek uluslararası öğrencilerin eğitim deneyimlerini zenginleştirmeli ve uyumlarını destekleyecek somut adımlar atmalıdır. Araştırma sonuçlarına dayanarak aşağıdaki öneriler sunulmaktadır.

- Üniversiteler, uluslararası öğrencilerin uyum süreçlerini desteklemek ve daha nitelikli bir eğitim ortamı sunmak amacıyla uluslararası öğrenci kabul eden bölümlerinin akreditasyon süreçlerine katılımını artırmalı ve bu süreçleri destekleyen politikalar geliştirmelidir.
- Uluslararası öğrencilerin dil bariyerlerini aşmalarını sağlamak için hem Türkçe hem de İngilizce dil eğitim programlarıyla sürekli destek sağlanmalı, ayrıca üniversiteler düzenli kültürel uyum çalışmaları düzenleyerek öğrencilerin kampüs dışında yerel toplumla kaynaşmasını teşvik etmelidir.
- Uluslararası öğrencilerin ekonomik zorluklarını hafifletmek için burs ve istihdam olanakları artırılmalıdır.

- Uluslararası öğrencilerin sosyal hayata entegrasyonunu kolaylaştırmak için üniversiteler, kültürel etkinlikler ve sosyal programlar düzenlemeli; ayrıca yerel halk ile etkileşimi teşvik eden projelerle öğrencilerin topluma uyumunu desteklemelidir.
- Uluslararası öğrencilerin bürokratik süreçlerde yaşadığı zorlukları azaltmak için üniversitelerin uluslararası ofisleri bireysel rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunmalıdır.
- Uluslararası öğrencilerin sosyal izolasyon ve ayrımcılıkla başa çıkabilmeleri için psikososyal destek hizmetleri güçlendirilmeli ve daha erişilebilir hale getirilmelidir.

### Araştırma Etiği / Research Ethics

Çalışmanın etik onayı Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulundan (05.06.2024 tarih ve 2024-13 Karar Numarası) alınmıştır.

### Yazar Katkıları / Author Contributions

Bu çalışmanın tüm aşamaları tek yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

### Çıkar Çatışmaları / Competing Interests

Yazar çıkar çatışması olmadığını belirtmiştir.

### Araştırma Fonlaması / Research Funding

Bildirilmedi.

### Veri Erişilebilirliği / Data Availability

Uygulanamaz.

### Hakem Değerlendirmesi / Peer-review

Dış hakemler tarafından değerlendirildi.

### Orcid

Gökhan Boduroğlu <https://orcid.org/0000-0002-6424-6478>

## Kaynakça

- Akpınar, T. & Küçüköksen, Ç. (2022). Dünya'da ve Türkiye'de uluslararası öğrenci hareketliliği ve ülkelere katkıları. *Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences*, 08(02), 140-151.
- Altınay, F., Bahçelerli, N. M., Sharma, R. C., Atamturk, N., Altınay, Z., Dağlı, G. & Altınay, M. (2024). Learning life skills through multicultural exchange: An examination of prospective English language teachers' experiences. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 25(3), 294-309. <https://doi.org/10.17718/tojde.1356342>
- Al Jumaily, S. A. (2019). Is informal English a true gremlin to international students and consequently affecting their daily life communication with native speakers? *Bulletin of Advanced English Studies*, 2(1), 27-41. <https://doi.org/10.31559/baes2019.2.1.4>
- Amendola, A., & Restaino, M. (2016). An evaluation study on students' international mobility experience. *Quality & Quantity*, 51(2), 525-544.
- Andrade, M. S. (2006). International students in English-speaking universities: Adjustment factors. *Journal of Research in International Education*, 5 (2), 131-154.

- Arslanbaş, S. (2022). *Yükseköğretimde uluslararasılaşma bağlamında uluslararası öğrencilerin Türkiye ve Türkçe algısı* [Doktora Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Aslan, H., & Babirzade, K. (2020). Türkiye'de ve Avusturya'da öğrenim gören yabancı uyruklu yüksek lisans öğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(2), 1-21. <https://doi.org/10.7822/omuefd.783954>
- Baklavshova, T., & Kazakov, A. (2016). Challenges of international students' adjustment to a higher education institution. *International Journal of Environmental and Science Education*, 11(8), 1821-1832.
- Banjong, D. N. (2015). International students' enhanced academic performance: Effects of campus resources. *Journal of International Students*, 5(2), 132-142. <https://doi.org/10.32674/jis.v5i2.430>
- Baydemir, M., & Bolat, M. A. (2024). Türkiye'nin uluslararası öğrenci politikası (2002-2024). *Cihannüma Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 3(1), 70-95.
- Bayramdurdyeva, G. (2019). Uluslararası öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörler. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 5(11), 509-524.



- Bulut, E., Yüçetürk, H., Yılmaz, G., Gündoğdu, İ., Koç, N., & Demiryürek, B. (2020). Uluslararası öğrencilerin psikososyal sorun ve ihtiyaçları: Nitel bir çalışma. *Nitel Sosyal Bilimler*, 21(1), 60-73.
- Creswell J.W. (2014). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (M. Bütün & S.B. Demir, Çev.). Siyasal Yayınevi.
- Cubillo, J. M., Sánchez, J., & Cervino, J. (2006). International students' decision-making process. *International Journal of Educational Management*, 20(2), 101-115. <https://doi.org/10.1108/09513540610646091>
- de Wit, H., & Deca, L. (2020). Internationalization of higher education, challenges and opportunities. In: A. Curaj, & L. Deca (Eds.), *European higher education area: challenges for a new decade* (pp. 3-11). Springer. doi:[https://doi.org/10.1007/978-3-030-56316-5\\_1](https://doi.org/10.1007/978-3-030-56316-5_1)
- Deardorff, D. K. (2006). Identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of internationalization. *Journal of Studies in International Education*, 10(3), 241-266. doi:<https://doi.org/10.1177/1028315306287002>
- Demirhan, K. (2017). Ulusal alanyazında uluslararası öğrenciler ve uluslararası öğrencileri siyasal açıdan düşünmek. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 13(13), 547-562.
- Ennin, F., & Manariyo, E. (2023). Language as communication barrier for foreign students: Evidence from gujarat state universities. *European Journal of Education and Pedagogy*, 4(5), 71-77. doi:<https://doi.org/10.24018/ejedu.2023.4.6.697>
- Ercan, M.S. (2012). *Uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarının incelenmesi ve bu sorunların çözümüne yönelik beklentilerin araştırılması* [Uzmanlık tezi]. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı.
- Ergin, H., de Wit, H., & Leask, B. (2019). Forced internationalization of higher education: An emerging phenomenon. *International Higher Education*, 9(7), 9-10. <https://doi.org/10.6017/ihe.2019.97.10939>
- Gautam, C., Lowery, C.L., Mays, C., & Durant, D. (2016). Challenges for global learners: A qualitative study of the concerns and difficulties of international students. *Journal of International Students*, 6(2), 501-526.
- Gebhard, J.G. (2012) International students' adjustment problems and behaviors. *Journal of International Students*, 2(2), 184-193.
- Geçkil, T., & Başaran Alagöz, S. (2017). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin sorunlarının incelenmesi: Konya örneği. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*, 20(4), 279-85.
- Gita, M. (2018). The impact of study abroad on college students' intercultural competence and personal development. *International Research and Review: Journal of Phi Beta Delta*, 7(2), 18-41.
- Jones, E., & de Wit, H. (2012). Globalization of internationalization: Thematic and regional reflections on a traditional concept. *AUDEM: The International Journal of Higher Education and Democracy*, 33(3), 35-54.
- Junghare, İ. Y. (2015). Language, culture and communication: India. *Redefining Community in Intercultural Context*, 4(1), 405-413.
- Kaihlänen, A. M., Hietapakka, L., & Heponiemi, T. (2019). Increasing cultural awareness: Qualitative study of nurses' perceptions about cultural competence training. *BMC Nursing*, 19(38), 1-9.
- Kalaycı, H., & Göç, E. (2023). Yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarına sosyolojik bir bakış: Çankırı örneği. *İğdir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(4), 69-94. <https://doi.org/10.54600/igdirsohbilder.1245705>
- Koçak, Ö.F. (2020). *Kişilerarası iletişim bağlamında kültürleşme ve sosyokültürel adaptasyon: uluslararası öğrencilere ilişkin nicel bir araştırma* [Doktora tezi, Erciyes Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Levent, F., & Karaevli, Ö. (2013). Uluslararası öğrencilerin eğitime yönelik politikalar ve Türkiye için öneriler. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 38(38), 97-118.
- Mete, M., & Özgenel, M. (2021). Uluslararası yükseköğretim öğrencilerinin Türkiye'yi tercih etme nedenlerinin ve beklentilerinin incelenmesi. *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(3), 739-753. doi:<https://doi.org/10.30692/sisad.936010>
- Molavi, H. (2023). *University reputation, cost-of-living crisis, and international student mobility: Impacts on the uk economy and the need for Eurasia's stability* [Konferans Bildirisi]. *The Great Silk Road Conference, Tashkent, Uzbekistan*. <https://www.researchgate.net/publication/374257923>
- Murphy-Lejeune, E. (2008). The student experience of mobility, a contrasting score. In: M. Byram, & F. Dervin (Eds.), *Students, staff and academic mobility in higher education* (s. 12-30). Newcastle: Cambridge Scholars Publisher.
- Mutlu, H. H., & Gümüş, E. (2021). Akademik çalışmalara göre yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaşılan güncel sorunlar. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(25), 829-853. doi:<https://doi.org/10.38155/ksbd.884902>
- NAFSA. (2024, Kasım 24). New NAFSA data reveal international student economic contributions continue to rebound. NAFSA. <https://www.nafsa.org/about/about-nafsa/new-nafsa-data-reveal-international-student-economic-contributions-continue>
- Oduwale, O., Kiraz, A., & Sorakin, Y. (2023). A trend analysis of the challenges of international students over 21 years. *Sage Open*, 13(4), 1-14. doi:[10.1177/21582440231210387](https://doi.org/10.1177/21582440231210387)
- OECD (2024, 1 Mart). International student mobility. Trends in the share of international or foreign students among all tertiary students (2013 and 2022). <https://www.oecd.org/en/topics/international-student-mobility.html>
- Onat Kocabıyık, O., Donat Bacioğlu, S., & Acar Güvendir, M. (2019). The problems of international students studying in higher education. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 561-581.
- Özer, M. (2012). Türkiye'de uluslararası öğrenciler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(1), 10-13.
- Özoğlu, M., Gür, B.S. & Coşkun, İ. (2015). Factors influencing international students' choice to study in Turkey and challenges they experience in Turkey. *Research in Comparative & International Education*, 10(2), 223-237.
- Radmard, S. (2017). Türk üniversitelerindeki uluslararası öğrencilerin yükseköğretim taleplerini etkileyen etkenlerin incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(1), 67-77.
- Sawir E. (2005) Language difficulties of international students in Australia: The effects of prior learning experience. *International Education Journal*, 6(5), 567-580.
- Selvitopu, A., & Aydın, A. (2018). Türk yükseköğretiminde uluslararasılaşma stratejileri: Süreç yaklaşımı çerçevesinde nitel bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(4), 803-823. doi: 10.16986/HUJE.2018038522
- Shih, S. & Brown, C. (2000). Taiwanese international students: Acculturation level and vocational identity. *Journal of Career Development*, 27(1), 5-47.
- Siekierski, P., Lima, M. C., Borini, M.F., & Pereira, R.F. (2018). International academic mobility and innovation: A literature review. *Journal of Global Mobility: The Home of Expatriate Management Research*, 6(3/4), 285-298. Doi 10.1108/JGM-04-2018-0019.
- Singh, J. K., & Jack, G. (2018). The Benefits of overseas study for international postgraduate students in Malaysia. *Higher Education* 75(4), 607-624. doi:<http://www.jstor.org/stable/26449271>.
- Snoubar, Y. (2015). *Türkiye'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin sorunları ve sosyal hizmet gereksinimleri* [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Sobkowiak, P. (2019). The impact of studying abroad on students' intercultural competence: An interview study. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 9(4), 681-710. <https://doi.org/10.14746/ssl.2019.9.4.6>
- Şahin, M., & Demirtaş, H. (2014). Üniversitelerde yabancı uyruklu öğrencilerin akademik başarı düzeyleri, yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 44(204), 88-113.
- Topal, F., & Tauscher, S. (2020). Uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal yaşamlarında karşılaştıkları sorunlar üzerine inceleme. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 15(1), 309-344. doi:<https://doi.org/10.17550/akademikincelemeler.624380>
- Tran, L.T. (2015). Mobility as 'becoming': A Bourdieuan analysis of the factors shaping international student mobility. *British Journal of Sociology of Education*, 37(8), 1268-1289.
- Türel, M. T. (2021). Uluslararası öğrencilerin sosyokültürel uyumu. *Avrasya Beşeri Bilim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 73-89. doi:<https://doi.org/10.7596/abbad.31122021.003>
- UNESCO, (2024, 10 Eylül). Global flow of tertiary-level students. Institute for statistics, <https://uis.unesco.org/en/uis-student-flow>
- Yardımcıoğlu, F., Beşel, F., & Savaşan, F. (2017). Uluslararası öğrencilerin sosyo-ekonomik problemleri ve çözüm önerileri (Sakarya Üniversitesi örneği). *Akademik İncelemeler Dergisi*, 12(1), 203-254. doi:<https://doi.org/10.17550/akademikincelemeler.308940>
- Yıldırım, C., Özkan, D., & Büyükyılmaz, O. (2016). Yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin durum analizi: Karabük Üniversitesi. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 1(1), 20-34.





- Yıldırım A., & Şimşek H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, D. V. (2018). Studying abroad: Experiences of international students in a Turkish university. *Yükseköğretim Dergisi*, 8(1), 23–32. doi:10.2399/

- yod.17.027
- YÖK. (2024, 14 Eylül). Uyuđu göre öğrenci sayıları raporu. Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. <https://istatistik.yok.gov.tr/>